

КАЛЕЙДОСКОП

Спецвипуск

Газета учнівського самоврядування

Березень, 2017

До відзначення 203-річчя
з дня народження Т.Г. Шевченка

10 ЦІКАВИХ ФАКТІВ ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

1. Прізвище Шевченка походить від його прадіда Андрія Грушівського, що походив з козаків і звідкись прийшов у Кирилівку. Андрій Грушівський одружився із Єфросинією Шевчиною (її батько був шевцем) і взяв прізвище дружини. Так виник рід Шевченків.

2. Чотирнадцятирічний Тарас потрапив у кухарчуки до пана Енгельгардта. У його обов'язки входила вся "чорна" робота на кухні. Він повинен був виливати помий, носити дрова, чистити кастролі.

3. Тарас Шевченко протягом життя був «душею компанії», любив сміятися і вмів розвеселити навіть незнайомих людей.

4. Основна освіта Тараса Шевченка тривала лише два роки. Її він здобув у церковно-приходській школі.

5. Ставши вільним, Шевченко не гаяв жодного дня: поезія, малюнок, живопис цілком заповнили його. Відразу Шевченка прийняли слухачем Петербурзької

академії мистецтв. Під час навчання Шевченка тричі нагороджували срібними медалями.

6. Першим коханням молодого Шевченка була Оксана Коваленко, його ровесниця. Родичі закоханих були впевнені, що молоді одружаться. Але надії були марними — Тарас мусив поїхати до Вільно. Усе своє життя Шевченко згадував ту дівчину, яку колись кохав.

7. Останнім коханням поета була 19-річна дівчина Лукерія Полусмак, яка наймитувала в Петербурзі. Простакувату дівчину Тарас балував дорогими подарунками, але вона не захотіла залишити столичного життя й переїхати в Україну, щоб жити в селі.

Покинула поета й вийшла заміж за перукаря Яковлева. І лише 1904 року, після смерті свого чоловіка, Лукерія Яковлева-Полусмак, залишивши дітей в Петербурзі, приїхала до Канева і щодня приходила на могилу Шевченка.

8. Улюбленим напоєм Тараса Шевченка був чай, а улюбленою їжею були: справжній український борщ, «затертий пшонцем» і затовчений старим салом, вареники з сиром з грубої гречаної муки та такі ж самі галушки. Не байдужим також був і до рибних страв.

9. Тарас Шевченко був відомим модником, любив дорогий одяг і дуже легко витрачав на нього гроші.

10. Останні дні свого життя Шевченко провів у Петербурзі. Поховали його на Смоленському кладовищі. Проте за день до своєї смерті, у свій день народження, 9 березня, поет попросив свого вірного друга Григорія Честаківського, щоб у разі його смерті його поховали у місті Каневі.

Останнє бажання видатного митця виконали лише через два роки.

Книжник Д.,
учениця 8-Б класу

В цьому випуску:

10 фактів про Тараса Шевченка	1
Учні про Кобзаря	1
Шевченківський кросворд	2
Шевченко і гроші	2

УЧНІ ПРО КОБЗАРЯ

Тарас Шевченко

Коли я чую це ім'я
То згадую такі слова:
Дніпро, Кобзар і степ широкий
Він не прожив усе своє життя,
І не сказав усі задумані слова.
Тарас кохав все неньку рідну,
Найкращу у світі нашу Україну.

Демчук Софія,
учениця 5-А класу

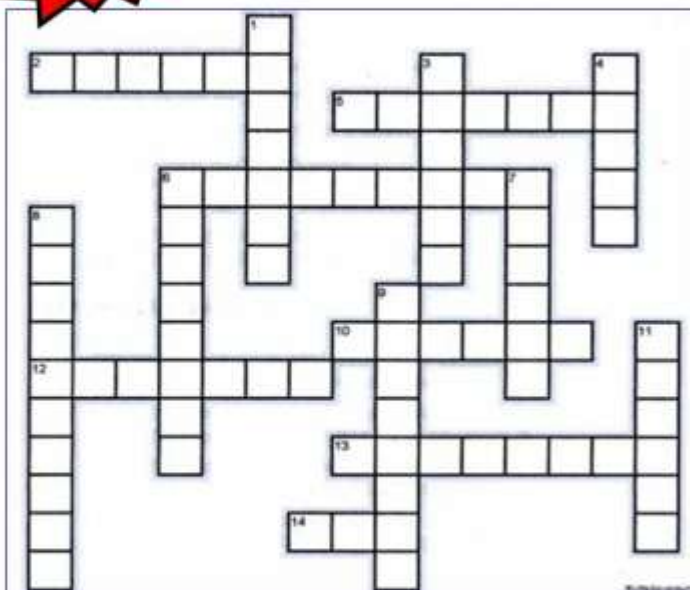
Ода Шевченку

Він народився у простій родині
І важко було тій дитині.
Рано втратив він батьків
І з мачухою жияв.
Та мав таланту він багато,
Любив писати й малювати.
В кріпачтві він перебував
Але навчався і читав.
Бриоллов намалював портрет.
Продав його на аукціоні
Й за виручені гроші поет
Здобув нарешті волю.
Він рекрутом служив в фортеці
Орській
А згодом і в Новопетровській,
Де Кобзарю заборонили малювати.
Тож миг він лиш ліпити й фотографувати.
По Україні мандрував -
Поет багато написав,

Створив напам'ять він картини -
Портрети, пейзажі «марини».
На гравюрах, на папері -
Люди, селища, озера...
Полиця за ним таємно наглядала,
Але вона йому перешкодою не стала.
І світ побачив його книжки -
«Кобзар», «Буквар»,
що друкувалися навіть за кордоном.
Хоч нелегкі були «Шевченкові»
стежки,
Він збагатив себе і світ -
І ділом, й словом.
Спочатку в основу віршів
Дігли романтичні народні пісні,
А потім - немаче прозрівши,
Писав, як важко жилося тоді.
Видхрип він очі на брехливу владу,
Щоб лиш для себе вміє хитрувати,

Що кожен має, хоч якусь та ваду,
Що не потрібно бідних гаврувати.
Дізнаємось з його віршів
Ми про події давнини.
Кому краще, кому - гірше,
Люди як прості жили.
Його поезія чудова -
І з мовою склада дуєт.
Вона легка й невимушена,
Немов України портрет.
У кожному вірші, в кожному слові
Патріотизм звучить.
На нашій рідній українській мові
Поет закликає батьків любити.
За всі роки свого життя
Залишив він великий творчий
спадок,
Тож не пускаємо його в забуття,
Бо кожен українець - Шевченків
нащадок.

Винишвецька Анастасія,
учениця 9 класу

По горизонталі:

2. Річка, біля якої похований поет.
5. Назва гори, на якій поховано Т.Г.Шевченка.
6. Що в перекладі з грецької мови означає ім'я Тарас.
10. Які твори Пушкіна і Шевченка мають однакові назви.
12. Який композитор написав 83 мелодії на слова Т.Шевченка.
13. З якого твору Т.Шевченка ці слова: "Реве та стогне Дніпр широкий..."
14. Яку поему Шевченко написав під свіжим враженням від подорожі в Україну?

По вертикалі:

1. Назва селища, в якому народився Шевченко.
3. Хто з поетів сказав про Шевченка: "Він був селянський син і став володарем у царстві духа".
4. Ім'я наймички з поеми "Наймичка".
6. Місяць народження Т.Шевченка.
7. Назва першої збірки Т.Г.Шевченка.
8. Пан, у якого Тарас служив козачком.
9. Ім'я матері і старшої сестри Тараса.
11. Ім'я дівчини - першої любові Тараса Шевченка.

ШЕВЧЕНКО І ГРОШІ

Далеко непростими склалися стосунки у Тараса Григоровича Шевченка з грошима. Перші в житті гонорари отримав в юності, малюючи портрети приятелів пана Енгельгардта – інколи перепадав срібний карбованець. В подальшому житті матеріальне становище також залежало від випадкових творчих заробітків. Грошей постійно не вистачало, а потрібні були значні суми.

Щоб викупитися з кріпацтва, молодому Тарасу Шевченку треба було терміново знайти 2500 карбованців. Гроші на ті часи дуже серйозні. Виручили друзі. Щоб зібрати необхідну суму, модний художник Карл Брюллов намалював портрет придворного поета Василя Жуковського. Портрет розіграли 14 квітня 1838 року в лотерею серед членів царської родини. Безперечно, продаж Тараса Шевченка став найбільш вигідною справою, яку пан Енгельгардт правив за своє життя. Одним махом сторичено повернув кожну копійку, витрачену на Шевченка.

Після виходу у світ "Кобзаря" ім'я Тараса Шевченка стало знаменитим. Особливо великий резонанс вірші викликали в рідній Україні. Тарас Григорович усім серцем ревнос до дому, звідки його силоміць вивезли ще хлопчиком. Але де взяти необхідні кошти? Тому пішов на відчайдушний крок – у 1843 році продав право на друкування "Кобзаря" і "Гайдамаків" книговидавцю Івану Лисенкову. Виручені 1500 срібних карбованців і були використані для поїздки в Україну.

Копи Симиренки зауважили, що в

продажу давно немає його творів, Шевченко відповів, що видавці-нацапи скупляться, а сам він не має засобів для видання книги. Тоді Платон Симиренко дав 1000 карбованців, які поет повернув примірниками "Кобзаря". Це був 1860 рік – останнє прижиттєве видання його творів.

В розпорядженні з грошима Тарас Шевченко був вкрай непрактичним. Коли знімав квартиру, то волею зразу віддати за все гроші, щоб не знати мороки з харчуванням і пранням. Але і ласим на гроші ніколи не був. Якось знайшов в кишці забути ним гроші, то накупив груш та інших гостинців і роздав сусідським дітям.

Усе своє життя переживаючи фінансову скруту, Тарас Шевченко й уявити не міг, що його портрети колись з'являться на грошах.

Вперше зображення Тараса

Шевченка з'явилося на монеті в 1 рубль – грошак Радянського Союзу. Монету викупували на Московському монетному дворі 2 березня 1989 року до 175-ліття з дня народження великого сина українського народу.

На грошах незалежної України зображення Тараса Шевченка вперше з'явилося у 1995 році – на купюрах в 1 мільйон купоно-карбованців. Там був зображений пам'ятник Тарасу Шевченку у Києві. На звороті – червоний корпус національного університету ім. Т.Г.Шевченка.

12 березня 1997 року Національний Банк України випустив 200-гривневу золоту монету з портретом Тараса Шевченка. Її колекційна вартість понад 8,5 тисяч гривень.

Тому для більшості українців доступні паперові 100-гривневі купюри з портретом Тараса Шевченка. На банкноті зразка 1996 року поет був зображений таким, як на фотозображенні з останніх років життя – з вусами і в шапці. А на гривнях зразка 2005 року (які в обігу зараз) бачимо сповненого енергією 26-річного поета і читаємо його настанову нащадкам:

Своєю Україну любіть.
Любіть її... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.